

Роз'яснення

з питань атестації педагогічних працівників навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності

У зв'язку з чисельними зверненнями педагогічних працівників територіальних курсів, навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (далі - курси, центри) щодо змісту деяких пунктів Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2010 р. за № 1255/18550 (далі - Типове положення) доводимо роз'яснення його окремих пунктів, а саме:

1. Вимоги Типового положення відповідно до його пункту 1.1. у повному обсязі стосуються організації роботи з атестації педагогічних працівників курсів, центрів. Окремі його положення можуть тільки доповнюватися організаційно-розпорядчими документами ДСНС України виходячи з особливостей освітньої діяльності курсів, центрів.

Виходячи з цього, атестація педагогічних працівників навчальних закладів, установ сфери цивільного захисту здійснюється їх атестаційними комісіями та атестаційною комісією ДСНС України.

Атестаційні комісії навчальних закладів, установ мають права комісії I-го рівня, а комісія ДСНС - комісії III-го рівня.

2. Чи може педагогічний працівник відмовитися від чергової атестації? Ні, не може. Пунктом 4 статті 54 Закону України «Про освіту» та іншими Законами України в галузі освіти, пунктами 1.5., 1.7. Типового положення встановлено, що атестація педагогічних працівників навчальних закладів (установ) є обов'язковою і здійснюється, як правило, один раз на п'ять років. Відповідно до пунктів 3.1 та 3.2 Типового положення, керівник закладу щорічно на початку навчального року подає до атестаційної комісії списки педагогічних працівників, які підлягають черговій атестації. Атестаційна комісія затверджує ці списки та визначає графік проведення атестації працівників. З огляду на викладене, згода педагогічного працівника для проходження чергової атестації не потрібна.

Водночас, пунктами 3.20 та 3.21 Типового положення передбачено випадки, коли атестація може бути перенесена або відстрочена.

3. Позачергова атестація (пункт 1.9. Типового положення) може проводитись з меншою періодичністю але за умови:

а) за заявою педагогічного працівника - тільки з метою підвищення кваліфікаційної категорії (тарифного розряду);

б) за поданням керівника чи педагогічної ради навчального закладу (установи) з метою:

присвоєння працівнику кваліфікаційної категорії, присвоєння педагогічного звання та у разі зниження ним рівня професійної діяльності.

Позачергова атестація з метою підвищення кваліфікаційної категорії може проводитися не раніш як через два роки після присвоєння попередньої, то б то якщо педагогічному працівнику кваліфікаційну категорію було присвоєно, наприклад, у квітні 2014 року то педагогічний працівник має можливість подавати заяву або керівник чи педагогічна рада подання не раніш 2016 року (з дня прийняття відповідного рішення атестаційною комісією у 2014 році).

Подання на позачергову атестацію з метою присвоєння педагогічному працівникові педагогічного звання або у разі зниження ним рівня професійної діяльності керівник чи педагогічна рада навчального закладу (установи) можуть подавати до атестаційної комісії і в інші строки.

Слід зауважити, що Типовим положенням не передбачено подання педагогічним працівником до атестаційної комісії заяв про присвоєння йому педагогічного звання (про атестацію на відповідність раніше присвоєному педагогічному званню) тому, що це здійснюється лише за поданням керівника або педагогічної ради навчального закладу (установи).

4. Підпунктом 2 пункту 2.12. Типового положення визначено, що «Атестаційні комісії I рівня мають право: (атестувати на відповідність раніше присвоєним кваліфікаційним категоріям)», але це положення стосується кваліфікаційних категорій включно до категорії «Спеціаліст першої категорії». Стосовно вищої категорії та педагогічних звань атестаційна комісія I рівня повинна керуватись підпунктом 3 цього ж пункту.

5. Підпунктом 3 пункту 2.12. Типового положення визначено «Атестаційні комісії I рівня мають право: порушувати клопотання перед атестаційною комісією II рівня про присвоєння педагогічним працівникам кваліфікаційної категорії "спеціаліст вищої категорії" (про відповідність раніше присвоєній кваліфікаційній категорії "спеціаліст вищої категорії") та про присвоєння педагогічних звань (про відповідність раніше присвоєним педагогічним званням)».

Виходячи зі змісту цього пункту та підпункту 5 пункту 3.9. при наявності у педагогічного працівника відповідної кваліфікаційної категорії йому разом з присвоєнням (підтвердженням) вищої категорії може бути присвоєно (підтверджено) відповідне педагогічне звання. Наприклад, атестаційна комісія I рівня при наявності у працівника кваліфікаційної категорії «спеціаліст першої категорії» може прийняти рішення у такій редакції «Порушити клопотання перед атестаційною комісією ДСНС України про присвоєння педагогічному працівнику кваліфікаційної категорії "спеціаліст вищої категорії" та педагогічного звання «Старший викладач».

6. Чи може бути знижено педагогічному працівнику раніше присвоєна кваліфікаційна категорія та педагогічне звання?

Так може. До 1 березня поточного року, у якому педагогічний працівник підлягає атестації, керівнику навчального закладу (установи) слід подати до атестаційної комісії характеристику діяльності педагогічного працівника у міжатестаційний період, у якій необхідно дати оцінку виконання педагогічним працівником посадових обов'язків, навести відомості про його професійну підготовку, творчі та організаторські здібності, ініціативність, компетентність, організованість, морально- психологічні якості, дані про участь у роботі методичних нарад тощо. Якщо керівник вважає, що педагогічний працівник не відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії, наприклад, «спеціаліст вищої категорії» та педагогічного звання він має зазначити про це у характеристиці. Характеристика має бути неупередженою, об'єктивною, містити лише достовірні та перевірені дані.

Атестаційна комісія навчального закладу (установи) за результатами вивчення педагогічної діяльності педагога, у разі підтвердження даних про суттєве зниження ним рівня професійної діяльності, може ухвалити рішення про невідповідність працівника раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічного звання.

Оскільки присвоєння кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічного звання належить до компетенції атестаційної комісії ДСНС України, прийняти рішення про відповідність (невідповідність) працівника цій кваліфікаційній категорії та педагогічного звання може лише атестаційна комісія Державної служби України надзвичайних ситуацій.

За таких підстав, атестаційна комісія навчального закладу (установи) має порушити клопотання перед атестаційною комісією ДСНС України про визнання педагогічного працівника таким, що не відповідає кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії», педагогічному званню та про присвоєння йому кваліфікаційної категорії «спеціаліст першої категорії» і зняття раніше присвоєного педагогічного звання.

7. Абзацом другим пункту 3.1 визначено «Працівники, включені до списків осіб, які підлягають черговій атестації, мають право подавати до атестаційної комісії заяви про присвоєння більш високої кваліфікаційної категорії (тарифного розряду)». Це положення стосується педагогічних працівників, які атестуються за поданням керівника навчального закладу (установи) на відповідність раніше присвоєній кваліфікаційної категорії. Наприклад, працівника включено до списку на атестацію про відповідність раніше присвоєній йому кваліфікаційної категорії «спеціаліст першої категорії», а він особисто претендує на вищу. В даному випадку він може подавати заяву на включення його до списку осіб, які атестуються на вищу категорію.

8. Пунктом 3.2. Типового положення визначено, що педагогічний працівник не пізніш як за десять днів до проведення атестації ознайомлюється

з характеристикою під підпис, а пунктом 3.15. - що рішення атестаційної комісії повідомляється педагогічному працівнику одразу після її засідання теж під підпис. Документ, у якому педагогічний працівник ставить свій підпис в обох випадках визначається рішенням атестаційної комісії (список, журнал тощо).

9. Пунктом 4.11. Типового положення визначено, що майстрам виробничого навчання за результатами атестації встановлюються тарифні розряди. Вимог про послідовність у присвоєнні тарифних розрядів Типове положення не містить, тому керівництво навчального закладу (установи) при встановленні тарифного розряду враховує освітній рівень працівника, професійну компетентність, педагогічний досвід, результативність та якість роботи, інші дані, які характеризують його професійну діяльність.

10. Типовим положенням не передбачено збереження кваліфікаційної категорії за педагогічним працівником, який переходить працювати на посаду, на якій не передбачено присвоєння кваліфікаційних категорій, зокрема на посаду майстра виробничого навчання.

Як правило, педагогічному працівнику, який на попередній посаді за результатами атестації мав кваліфікаційну категорію, наприклад, «спеціаліст вищої категорії», при переході на посаду старшого майстра виробничого навчання встановлюється найвищий тарифний розряд, передбачений на цій посаді на основі діючої схеми тарифних розрядів до наступної атестації.

При встановленні тарифного розряду враховуються освітній рівень працівника, професійна компетентність, педагогічний досвід, результативність та якість роботи, інші дані, які характеризують його професійну діяльність.

11. Типовим положенням передбачено присвоєння педагогічних звань педагогічним працівникам, які досягли високих показників у роботі.

Зокрема, пунктом 5.2 Типового положення визначено, що педагогічні звання «викладач-методист» можуть присвоюватися педагогічним працівникам, які мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії», здійснюють науково-методичну і науково-дослідну діяльність, мають власні методичні розробки, які пройшли апробацію та схвалені науково-методичними установами або професійними об'єднаннями викладачів професійно-технічних та вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, закладів післядипломної освіти.

Вимога про обов'язкову підготовку власних методичних розробок педагогічними працівниками, які атестуються на відповідність раніше присвоєному педагогічному званню, Типовим положенням не передбачена.

Тобто, атестаційною комісією при атестації викладача, який має педагогічне звання «викладач-методист» і у міжатестаційний період не підготував нових методичних розробок, може бути прийнято рішення про його відповідність раніше присвоєному педагогічному званню, якщо він продовжує здійснювати науково-методичну і науково-дослідну діяльність, але не запровадив нових методичних розробок, які були б схвалені науково-

методичними установами

12. Типове положення не містить вимоги до форми голосування членів атестаційної комісії. Поставлені на голосування рішення атестаційної комісії можуть прийматися, як відкритим, так і таємним голосуванням.

При відкритому голосуванні не приховується, як проголосував той або інший член атестаційної комісії. При таємному голосуванні, навпаки, вживаються заходи, щоб ця інформація була недоступна

13. Відповідно до вимог ПКМУ від 23 грудня 2015 р. № 1109 “Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників та порядку їх присвоєння” педагогічні працівники, які займають посади завідувача методичним кабінетом, методист атестуються тільки на присвоєння кваліфікаційних категорій.

Секретар атестаційної комісії ДСНС України

А.В. Герасіменко